

auktioner over Huslodderne. Hvis en saadan Afgang for Statskassen ikke fandtes, vilde Kreditforeningen paa Auktionen let kunne bringes i en vanskelig Stilling med Hensyn til Afgørelsen af Spørgsmaalet om, hvorvidt det eventuelt vilde være forsvareligt over for Statskassen at byde ind i Statskassens Prioritet, naar der ikke paa Auktionen gjordes Bud, hvorved Kreditforeningen dækkedes.

#### Til § 16.

I det man i det hele henholder sig til, hvad der i de indledende Bemærkninger er anført om Grundene til, at man har foreslaaet at begrænse det Beløb, der af Staten skal udlånes efter Planen, skal her med Hensyn til Størrelsen af det foreslaaede Beløb — 1,700,000 Kr. aarlig i 5 Aar — yderligere bemærkes følgende: Man har anset det for ønskeligt, at der saa vidt muligt hvert Aar tilvejebringes i Gennemsnit een Huslod i hver Sognekommune i Landet, altsaa i Løbet af 5 Aar i alt 5 Huslodder i hver Kommune. Da Antallet af Sognekommuner for Tiden er 1,077, vil der, naar man sætter Buderingssummen for Huslodderne til Maksimum 4,000 Kr., for at tilvejebringe een Huslod i hver Kommune, udkræves et Beløb af 1,723,200 Kr. Da det imidlertid tør forudsættes, at fire de færreste Huse ville naa Maksimumsgrænsen, maa det antages, at et Beløb af 1,700,000 Kr. vil være tilstrækkeligt for Djemedet.

At man har foreslaaet, at de nødvendige Midler til Statens Udlaan skulle tilvejebringes ved Udstedelsen af Statsobligationer, og at de efterhaanden indkommende Afdrag paa Statslaanene skulle anvendes til Amortisation af de udstedte Obligationer, er stemmende med hvad der flere Gange i den senere Tid er bestemt i tilsvarende Forhold, jfr. f. Eks. Lov Nr. 88 af 8de Maj 1894 om Anlæg og Drift af private Baner § 8 og Lov Nr. 102 af samme Dato om Afgang til at afløse Tiender § 15.

Man skal til Slutning paa dette Sted sammenstille de Udgifter, som Gennemførelsen af den foreliggende Plan vil medføre for Statskassen. For det første vil Statskassen i Løbet af de 5 Aar, i hvilke Tilvejebringelsen af Huslodderne skal finde Sted, faa en Del øjeblikkelige Udgifter, som ville være endelige. I saa Henseende skal man nævne Udgifterne til de i § 2 ommeldte Kommissioner samt Udgifterne ved Kreditforeningernes Administration, jfr. § 17. Hvor stort et Beløb disse Udgifter ville udgøre, er vanskeligt allerede nu at fastslaa; dog vil det næppe her dreje sig om betydeligere Summer. Til Vejledning kan anføres, at den jydsk Husmandskreditforening til sin Administrationsfond oppebærer 1 pCt. af ny Laan ved disses Stiftelse og derefter  $\frac{2}{15}$  pCt. aarlig af Laanets Beløb; derigennem er Foreningen nu — 15 Aar efter sin Oprettelse — i Besiddelse af en Administrationsfond paa ca. 45,000 Kr. Det tør saaledes antages, at Administrationsudgifterne for de heromhandlede Laan snarest ville kunne blive noget lavere. Statens betydeligste Udgift fremkommer derved, at en Del af den i Huslodderne udlånte Sum foreløbig ikke forrentes. Antager man, at der til Udlaan i Huslodderne i hvert af de 5 Aar bruges det fulde paaregnede Beløb af 1,700,000 Kr., vil dette sige, at Staten, naar de 5 Aar ere gaaede, har udlånt i alt 8,500,000 Kr. Af de  $\frac{5}{8}$  af denne Sum faar Staten fuld Rente, men de  $\frac{3}{8}$  eller 3,187,500 Kr. henstaa indtil videre rentefrit. Sætter man, at Staten, der selv har maattet laane disse 3,187,500 Kr., maa svare en aarlig Rente af  $3\frac{1}{4}$  pCt., bliver Statens aarlige Udgift, indtil Forrentningen af de  $\frac{3}{8}$  af Statslaanene begynder, ca. 103,600 Kr. Dertil kan saa endvidere komme de Tab, som Staten maatte lide ved eventuelt at overtage og sælge de pantsatte Ejendomme; men, som alt fremhævet, vil dette Tab næppe blive betydeligt.

#### Til § 17.

Følge de nugældende Statutter for de 2 Husmandskreditforeninger paahviler der Interessenterne Forpligtelse til som Bidrag til Foreningens Reserve- og Administrationsfond dels at erlægge  $2\frac{1}{2}$  pCt. af Laanets Beløb straks ved Laanets Udbetaling og dels at yde aarlig i Jylland  $\frac{1}{3}$  pCt.; i Østifterne ca.  $\frac{2}{5}$  pCt. af Laanets oprindelige Beløb. At der maa oprettes en særlig Reservefond for den Afdeling af Kreditforeningerne, der kommer til at omfatte de i Henhold til denne Plan oprettede Huslodder, er en Selvfølge, men man har søgt at gøre Dannelsen af denne Reservefond saa lempelig som mulig for Interessenterne. Man tror, at Udbedelsen ved Laanets Stiftelse af det forholdsvis store Bidrag til Reservefonden i Reglen er mest trykkende for Laantageren; medens det falder ham lettere at udrede et mindre aarligt Bidrag. Man har derfor foreslaaet, at Interessenterne kun skulle yde aarlige Bidrag til Reservefonden. Disse Bidrags